

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

Wrocław, dnia 23.08. 2007 r.

RWR 411-4/07/JM

DECYZJA RWR 29 / 2007

Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. Nr 244 z 2005 r., poz. 2080 ze zm.) i art. 131ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Romana Apanasika, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Produkcja-Usługi-Handel Ul.Zawidowska 9a w Lubaniu przeciwko Henrykowi Maderze, prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe w Lwówku Śl.,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

I. na podstawie art. 9 ww. ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 8 ust. 1 i 2 pkt 5 i 8** ww. ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów działania Henryka Madery, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe w Lwówku Śl., będącego jednocześnie administratorem cmentarzy komunalnych położonych na terenie gminy Lubań, w miejscowościach Pisarzowice, Radostów, Radogoszcz, Nawojów Łużycki i Śląski, polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych poprzez pobieranie jedynie od innych przedsiębiorców, świadczących usługi pogrzebowe na powyższych cmentarzach, opłaty eksploatacyjnej w wysokości 428 zł, a nie obciążanie nią własnych kosztów prowadzonej działalności gospodarczej **i nakazuje się zaniechanie jej stosowania,**

II. na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Henryka Maderę, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe w Lwówku Śl., **karę pieniężną** w wysokości 3954,90 zł (słownie: trzy tysiące dziewięćset pięćdziesiąt cztery złote 90 groszy), płatną do budżetu państwa,

UZASADNIENIE

1. Do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezesem Urzędu”, wpłynął wniosek Romana Apanasika, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Produkcja-Usługi-Handel Ul.Zawidowska 9a w Lubaniu, zwanego dalej: „Wnioskodawcą”, o wszczęcie postępowania atymonopolowego przeciwko Henrykowi Maderze, administratorowi cmentarzy komunalnych położonych na terenie gminy Lubań, w miejscowościach Pisarzowice, Radogoszcz, Nawojów Łużycki i Śląski, Radostów, prowadzącemu jednocześnie działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe w Lwówku Śl., zwanego dalej: „Uczestnikiem” lub „Zarządcą”. W swoim wniosku postawił on Zarządcy zarzut stosowania praktyk ograniczających konkurencję, polegających na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji oraz podziale rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych i podmiotowych, co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 1 i 2 pkt 5 i 8 przywołanej na wstępie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, zwanej dalej: „ustawa o ochronie (...)”.

2. W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowieniem nr 45 z dnia 19.02.2007 r., sprostowanym postanowieniem nr 117 z dnia 17.05.2007 r., **wszczył** na wniosek Wnioskodawcy **postępowanie antymonopolowe** przeciwko Uczestnikowi w związku z podejrzeniem nadużywania przez tego przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych poprzez pobieranie jedynie od innych przedsiębiorców, świadczących usługi pogrzebowe na powyższych cmentarzach, opłaty eksploatacyjnej w wysokości 428 zł, a nie obciążanie nią własnych kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, co stanowi naruszenie art. 8 ust. 1 i 2 pkt 5 i 8 ww. ustawy o ochronie (...).

(dowód: karty nr 23-24, 38)

3. Z powyższymi zarzutami Uczestnik nie zgodził się podając, iż na mocy zawartej z Gminą Lubań umowy zarządza cmentarzami w Pisarzowicach, Radogoszczy, Nawojowie Łużyckim, Radostawie i Nawojowie Śląskim. Powyższe cmentarze były bardzo zaniedbane, wymagały wielu nakładów finansowych. Opłata eksploatacyjna jest przychodem Zarządcy i rekompensatą jego wkładu pracy oraz poniesionych kosztów na utrzymanie cmentarzy.

(dowód: karta nr 26)

I. Przeprowadzone przez Prezesa Urzędu postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie następującego stanu faktycznego :

1. Uczestnik, Henryk Madera, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe w Lwówku Śl., został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Gminy i Miasta Lwówek Śląski, pod numerem 187/89. Przedmiotem jego działania są m.in. zakład usług pogrzebowych i handel detaliczny trumnami oraz innymi akcesoriami pogrzebowymi.

(dowód : karta 28)

2. Wnioskodawca, Roman Apanasik, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Produkcja-Usługi-Handel Ul.Zawidowska 9a w Lubaniu, został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Miasta

Lubania, pod numerem 004379/02. Przedmiotem jego działania jest m.in. pogrzeby i działalność pokrewna.
(dowód : karta 13)

2. Do dnia podpisania przez Gminę Lubań z Uczestnikiem umowy o zarząd ww. cmentarzami funkcje administratora pełniła Ochotnicza Straż Pożarna. Dnia 24.08.2006 r. została zawarta pomiędzy Gminą Lubań a Uczestnikiem umowa w sprawie „prowadzenia usług związanych z organizacją pochówku zmarłych na cmentarzach komunalnych znajdujących się na terenie gminy Lubań tj. w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim oraz prowadzenie spraw administracyjno-technicznych” (§ 1 ust. 1 umowy), obowiązująca od 24.08.2006 r. do 31.12.2006 r. (§7 umowy). Za wykonane usługi Uczestnik ma prawo pobierać opłaty według cennika stanowiącego załącznik do umowy (§ 3 ust. 1 umowy). Zakres usług wykonywanych przez Uczestnika został określony w § 2 ust. 1 i § 5 umowy, z tym iż w § 2 ust. 2 umowy dopuszczono możliwość wykonania przez członków rodziny zmarłego, za zgodą Uczestnika, czynności polegających na wykopaniu grobu wraz z jego zasypaniem, przeniesienie chorągwi i krzyża, przeniesienie zwłok z kaplicy do grobu, złożenie trumny w grobie wraz z ułożeniem wieńców. Za nadzór nad tymi czynnościami wykonywanymi samodzielnie przez rodzinę zmarłego w pkt 9 cennika będącego integralną częścią ww. umowy przewidziano opłatę w kwocie 400 zł (dalej: opłata eksploatacyjna).
(dowód : karta nr 30-32, 42)
3. Dnia 5 marca 2007 r. została pomiędzy ww. stronami podpisana kolejna umowa o administrowanie i zarząd cmentarzami komunalnymi, na okres od 1.01.2007 r. do 31.12.2007r . Postanowienia tej umowy, jak też cennika będącego jej integralną częścią, są identyczne, jak postanowienia umowy i cennika z 2006 r.
(dowód : karta nr 44-46)
4. Opłata eksploatacyjna w kwocie 400 zł jest przychodem Zarządcy i stanowi rekompensatę kosztów, które ponosi w związku z np. otwarciem bramy cmentarza, wskazaniem miejsca kopania grobu, odśnieżaniem i posypywaniem piaskiem alejek, koszeniem trawy. Wystawiając fakturę na tę kwotę Uczestnik postępowania nalicza 7% VAT. Zatem faktycznie inny przedsiębiorca wykonujący usługę pogrzebową na zarządzanych przez niego cmentarzach płaci 428 zł. Od Gminy Lubań Zarządca nie otrzymuje żadnych dotacji.
(dowód : karta nr 10, 26, 42-43)
5. Kalkulacja kosztów opłaty eksploatacyjnej przedstawia się następująco:
Tajemnica przedsiębiorstwa
Razem 430,30 zł.
(dowód : karta nr 37)
6. Opłata eksploatacyjna pobierana jest od każdego, kto chce skorzystać z cmentarza. Rachunek wystawiany jest temu, kto dokonuje wpłaty. Wnioskodawca chcąc dokonać pochówku na terenie zarządzanych przez Uczestnika cmentarzy nie przedstawia pełnomocnictwa do działania w imieniu konkretnej osoby, nie żąda także, aby Uczestnik potwierdzał dokonanie przez niego ww. opłaty w imieniu jego klienta. Dlatego też rachunek wystawiany jest na Wnioskodawcę.
(dowód : karta nr 50)

7. Na przedmiotowych cmentarzach w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim, w okresie od 24.08.2006 r. do 15.06.2007 r. wykonano następującą ilość pochówków oraz uiszczono następującą ilość opłat:

Tabela nr 1

Nazwa przedsiębiorcy	24.08.-31.12.2006 r.				01.01-15.06.2007 r.			
	Pochówki		Opłata w kwocie 428 zł		Pochówki		Opłata w kwocie 428 zł	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Zarządca	<i>Tajemnica przedsiębiorstwa</i>							
Wnioskodawca	<i>Tajemnica przedsiębiorstwa</i>							
Razem	<i>Tajemnica przedsiębiorstwa</i>							

(źródło: opracowanie własne na podstawie kart nr 26, 27, 35, 50)

II. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy Prezes Urzędu zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie Zarządcy postawiony został zarzut nadużywania pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych poprzez pobieranie jedynie od innych przedsiębiorców, świadczących usługi pogrzebowe na powyższych cmentarzach, opłaty eksploatacyjnej w wysokości 428 zł, a nie obciążanie nią własnych kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, co stanowić może naruszenie art. 8 ust. 1 i 2 pkt 5 i 8 ww. ustawy o ochronie (...).

Podstawą do zastosowania przepisów ustawy o ochronie (...) jest uprzednie stwierdzenie przez Prezesa Urzędu, czy w niniejszej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego.

1. Naruszenie interesu publicznoprawnego

Zgodnie z celem ustawy o ochronie (...) opisanym w art. 1 ust. 1 określa ona „warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”. Tak określony cel ustawy pozwala przyjąć, iż ma ona charakter publiczny i służy ochronie ogólnospołecznego interesu. Powyższe przesądza o wyłączeniu możliwości podejmowania przez organ antymonopolowy działań w celu ochrony wyłącznie interesów indywidualnych. Taką interpretację potwierdza orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (patrz wyroki z dnia 28.05.2001, sygn. akt XVII Ama 82/00; z dnia 4.07.2001, sygn. akt XVII Ama 108/00; z dnia 30.05.2001 r., sygn. akt XVII Ama 80/00; z dnia 6.06.2001, sygn. akt XVII Ama 78/00) i Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 27 sierpnia 2003 r., sygn. akt I CK 184/03).

Takie stanowisko wyraził również Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29.05.2001 r. (sygn. I CKN 1217/98) stwierdził, że "ustawa antymonopolowa ma charakter publicznoprawny, zatem jej celem jest słuzenie interesom publicznym. Ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji. Nie odnosi się do ochrony roszczeń indywidualnych (...)". Niemniej jednak naruszenie indywidualnego interesu nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia interesu zbiorowego, jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują lub mogą wywołać zakazane skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej" (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.02.2004 r., sygn. III SK 2/04).

Należy zatem stwierdzić, że nie każde naruszenie prawa w stosunkach cywilnoprawnych kwalifikuje sprawę do postępowania w trybie ww. ustawy. Odmienne niż to ma miejsce w postępowaniu cywilnym ukierunkowanym na ochronę praw podmiotowych stron, postępowanie w trybie ustawy antymonopolowej ma za swój przedmiot ochronę interesu publicznoprawnego, co ma miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź gdy wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku wymagające ingerencji ze strony organów działających w trybie tej ustawy. Interesy szerokiego kręgu uczestników rynku są zagrożone, gdy stosunki konkurencji zostają zakłócone. W celu przeciwdziałania temu konieczne staje się wówczas podjęcie stosownych działań przez Prezesa Urzędu.

Wszczęcie i prowadzenie postępowania antymonopolowego w rozpatrywanej sprawie nastąpiło dlatego, iż jej okoliczności wskazywały na to, że na rynku usług cmentarnych na cmentarzach w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim może dochodzić do pogwałcenia reguł wolnej konkurencji.

Podkreślić należy, że dla stwierdzenia naruszenia interesu publicznego jest wystarczające, a zarazem niezbędne, dowolne nadużycie siły rynkowej w relacjach ze słabszymi uczestnikami rynku, jeśli towarzyszy temu naruszenie reguł wolnej konkurencji.

2. Rynek właściwy.

Ponieważ ocena zachowań przedsiębiorców na gruncie ustawy o ochronie (...) dotyczy tzw. zachowań rynkowych, wobec czego niezbędne, w każdym postępowaniu antymonopolowym, staje się określenie rynku właściwego.

Według art. 4 pkt 8 ustawy o ochronie (...) pod pojęciem rynku właściwego rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Na rynek właściwy składa się zatem rynek w ujęciu produktowym oraz rynek w ujęciu geograficznym. Określenie rynku właściwego w sprawie wymaga jednak wcześniejszego odniesienia się do rodzaju usług związanych z chowaniem zmarłych.

Usługi związane z chowaniem zmarłych dzielą się według kryterium przedmiotowego na:

a) Usługi cmentarne związane z utrzymaniem cmentarza komunalnego i zarządzania nim; czynności zarządcy cmentarza wynikają z przepisów ustawy z dnia 31 stycznia

1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jednolity Dz. U. 2000 r. Nr 23 poz. 295 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o cmentarzach”, oraz aktów wykonawczych do ustawy, w szczególności zaś rozporządzenia Ministrów Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 20 października 1972 r. w sprawie urządzania cmentarzy, prowadzenia ksiąg cmentarnych oraz chowania zmarłych (Dz. U. nr 47, poz. 299 ze zm.); obejmują takie działania jak utrzymanie i wyposażenie cmentarza w urządzenia cmentarne, utrzymanie cmentarza jako terenu zielonego, utrzymanie na nim ładu i porządku, urządzenie cmentarza według planu zagospodarowania, nadzór nad korzystaniem z cmentarza, w tym zakładanie grobów, pochówkiem i ekshumacją. Rynek usług cmentarnych co do zasady nie jest rynkiem konkurencyjnym;

b) Usługi pogrzebowe związane z chowaniem zmarłych; składają się na nie m.in. przygotowanie zwłok do pochówku, przygotowanie miejsca pochówku, wykopanie grobu, transport i pochówek zwłok z asystą pogrzebową, uformowania grobu, ekshumacja zwłok i szczątków ludzkich, usługa spopielenia zwłok (ten ostatni rodzaj usług pogrzebowych dopiero powstaje); rynek usług pogrzebowych jest w pełni rynkiem konkurencyjnym.

Powyższy podział znajduje swoje pełne odzwierciedlenie w orzecznictwie sądowym (vide : wyrok Sądu Antymonopolowego z 14.06.1995 r., sygn. akt XVII Amr 11/95; wyrok Sądu Antymonopolowego z 14.07.1999 r. sygn. akt XVII Ama 28/99; wyrok Sądu Antymonopolowego z 25.09.2000 r. sygn. akt XVII Ama 76/99; wyrok Sądu Antymonopolowego z 28.01.2002 r. sygn. akt XVII Ama 28/01 i in.).

Zatem w zakresie usług związanych z chowaniem zmarłych wyodrębnia się dwa rynki produktowe : rynek usług cmentarnych i rynek usług pogrzebowych. Wypada stwierdzić, iż usługi te są „towarem” w rozumieniu ustawy o ochronie (...), zgodnie bowiem z art. 4 pkt 6 tejże ustawy przez „towary” rozumie się również usługi.

W rozpatrywanej sprawie właścicielem wszystkich cmentarzy komunalnych w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim jest Gmina Lubań, która na mocy umów z dnia 24.08.2006 r. i 5.03.2007 r. przekazała zarząd i administrację nad nimi Uczestnikowi. Zarządca cmentarza prowadzi zatem działalność gospodarczą na dwóch współzależnych rynkach :

- na rynku usług cmentarnych, na który składają się czynności w zakresie utrzymania i administrowania cmentarzami,
- na rynku usług pogrzebowych, który powinien być rynkiem w pełni konkurencyjnym.

Niniejsza sprawa dotyczy działalności Zarządcy, który administruje ww. cmentarzami komunalnymi. Na mocy powołanych powyżej umów z 2006 r. i 2007 r. o zarząd cmentarzami oraz cennika stanowiącego ich integralną część (pkt 9 cennika w zw. z § 2 ust. 2 umowy o zarząd cmentarzem) ma on prawo pobierać opłatę w kwocie 400 zł za nadzór nad czynnościami wykonywanymi samodzielnie przez członków rodziny zmarłego w zakresie wykopania grobu wraz z jego zasypaniem, przeniesienia chorągwi i krzyża, przeniesienie zwłok z kaplicy do grobu, złożenie trumny w grobie wraz z ułożeniem wieńców. Ponieważ opłata ta związana jest z kosztami ponoszonymi przez Uczestnika postępowania na utrzymanie cmentarzy i ich infrastruktury, a więc na wykonywane przez niego usługi zaliczane do kategorii usług cmentarnych, za **rynek produktowy w niniejszej sprawie należało uznać rynek usług cmentarnych.**

Niezbędnym elementem rynku właściwego jest jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów są jednakowe dla wszystkich konkurentów. Stosownie do ustalonego orzecznictwa antymonopolowego, zarówno rynek usług pogrzebowych, jak i rynek usług cmentarnych w wymiarze geograficznym mają charakter lokalny i są ograniczone do terenu określonego cmentarza. W wyroku z dnia 21 stycznia 1998 r. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dawniej Sąd Antymonopolowy) stwierdził, iż „pod względem terytorialnym rynek usług cmentarnych należy zaliczyć do rynku lokalnego. Przynajmniej zasadniczo usługi cmentarne zaspokajają potrzeby społeczności lokalnej” (wyrok z dnia 21 stycznia 1998 r., sygn. akt XVII Ama 51/97). W cytowanym wyroku Sąd stwierdził również, iż „w świetle doświadczenia życiowego o wyborze cmentarza, jako miejsca pochówku, w niewielkim stopniu decydują elementy konkurencji pomiędzy administratorami poszczególnych cmentarzy. Wybór cmentarza jest w zasadniczej mierze determinowany szczególnymi względami – wolą osoby zmarłej, wyznaniowym charakterem cmentarza, istnieniem grobów osób bliskich, prestiżem cmentarza itp. Zatem za lokalny rynek usług cmentarnych należy zasadniczo uznać obszar danego cmentarza. Przedsiębiorca pełniący tam na zasadzie wyłączności, funkcję administratora, jako niespotykający się z konkurencją innego przedsiębiorcy, posiada pozycję monopolistyczną” (por. również wyrok S.A. z dnia 23 kwietnia 2001 r., sygn. akt XVII Ama 49/00). Z uwagi na to, iż na cmentarzach komunalnych w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim zarząd sprawuje Uczestnik, **rynkem w ujęciu geograficznym są cmentarze komunalne położone w ww. miejscowościach (rynek geograficzny).**

A zatem rynkami właściwymi w niniejszej sprawie będzie rynek usług cmentarnych wykonywanych przez Zarządcę na terenie cmentarzy komunalnych w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim.

3. Pozycja rynkowa Uczestnika.

Jak wskazano powyżej Uczestnik postępowania zarządza ww. cmentarzami komunalnymi oraz prowadzi jednocześnie działalność gospodarczą na drugim z rynków, rynku usług pogrzebowych.

Zgodnie z normą art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie (...) zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Zatem istotne znaczenie w sprawie ma określenie, czy podmiot, przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie antymonopolowe, taką pozycję posiada. Definicję legalną pojęcia „pozycja dominująca” zawiera art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie (...). Zgodnie z powołanym przepisem pod tym pojęciem rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Na mocy przepisów prawnych, a w szczególności art. 2 ust 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. ustawy o cmentarzach, art. 7 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o samorządzie gminnym”, oraz art. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach

szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990r. Nr 34, poz. 198 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o podziale kompetencji”, utrzymanie i zarządzanie cmentarzami komunalnymi zaliczone zostało do zadań własnych Gminy. W związku z tym usługi cmentarne należą do obowiązków ustawowo określonego zarządcy cmentarza (Gminy), który posiada na tym rynku pozycję monopolistyczną wynikającą z wyżej przytoczonych przepisów prawnych (monopol prawny).

W celu wykonania nałożonych na nią zadań Gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi (art. 9 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). W niniejszej sprawie, na mocy umów zawartych w dniach 24.08.2006 r. i 5.03.2007 r., pomiędzy Gminą Lubań a Uczestnikiem, zarząd i eksploatacja cmentarzy komunalnych w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim przekazane zostały Zarządcy. Wszedł on tym samym w obowiązki Gminy w zakresie zarządzania nimi, zajmując jednocześnie pozycję monopolistyczną na rynku usług cmentarnych, wynikającą z przepisów ww. ustaw o cmentarzach, o samorządzie gminnym i o podziale kompetencji. Rynek ten nie jest otwarty dla konkurencji, ponieważ zarówno w świetle wskazanych powyżej aktów prawnych, jak również z ekonomicznego punktu widzenia byłaby ona nieefektywna.

W związku z powyższym Prezes Urzędu stwierdził, iż na tak zakreślonym rynku właściwym (rynku usług cmentarnych wykonywanych na terenie cmentarzy komunalnych w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim) Uczestnik posiada pozycję dominującą.

Podkreślić należy, iż współzależność obu powyżej opisanych rynków powoduje, iż podmiot posiadający pozycję dominującą na rynku usług cmentarnych, na administrowanych przez siebie cmentarzach komunalnych, może przenosić swoją władzę rynkową (ekonomiczną) i wywierać zasadniczy wpływ na funkcjonowanie drugiego z rynków - rynku usług pogrzebowych. Może bowiem określać warunki funkcjonowania i prowadzenia działalności gospodarczej innych przedsiębiorców pogrzebowych na tym rynku, ponieważ w dużej części są one wykonywane na zdominowanych przez niego cmentarzach.

Dla zbadania pozycji Uczestnika postępowania na drugim z rynków, rynku usług pogrzebowych, Prezes Urzędu wziął pod uwagę łączną liczbę pochówków na ww. cmentarzach komunalnych, wykonanych w okresie od 24.08.2006 r. do 15.06.2007 r.

Z analizy zebranego materiału dowodowego wynika (tabela nr 1), iż Uczestnik w roku 2006 wykonał (**Tajemnica przedsiębiorstwa**), a od 1.01. do 15.06.2007 r. - (**Tajemnica przedsiębiorstwa**). Wnioskodawca zaś wykonał tylko po (**Tajemnica przedsiębiorstwa**) w 2006 r. (**Tajemnica przedsiębiorstwa**) i 2007 r. (**Tajemnica przedsiębiorstwa**). Tak wysoki udział Zarządcy w rynku usług pogrzebowych świadczy, iż również na nim posiada on bardzo silną pozycję dominującą.

4. Analiza przesłanek zarzutu z art. 8 ust.1 i 2 pkt 5 i 8 ustawy o ochronie (...)

Istota praktyki ograniczającej konkurencję, zakazanej art. 8 ust. 1 powyższej ustawy o ochronie (...), sprowadza się do nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Ogólny zakaz wyrażony w ust. 1 art. 8 precyzuje jego ust. 2 pkt 5 i 8 wskazując przykłady nadużywania tej pozycji, polegające na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do

powstania bądź rozwoju konkurencji oraz podziale rynku według kryteriów podmiotowych.

Aby uznać praktyki z art. 8 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy o ochronie (...) za ograniczające konkurencję, przedsiębiorca musi przede wszystkim spełniać pierwszą podstawową przesłanką tj. posiadać pozycję dominującą na rynku.

Jak wykazano powyżej Uczestnik postępowania posiada pozycję dominującą na lokalnym rynku usług cmentarnych, na terenie cmentarzy komunalnych w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim. **Tym samym spełniona została pierwsza z przesłanek niezbędnych do stwierdzenia praktyki z art. 8 ust.1 i 2 pkt 5 i 8 ustawy o ochronie (...).**

Wobec stwierdzenia zaistnienia ww. przesłanki, należy wskazać sposób nadużywania posiadanej przez Uczestnika pozycji dominującej, charakterystyczny dla danego rodzaju praktyk antykonkurencyjnych z art. 8 ust. 2 pkt. 5 i 8 ustawy o ochronie (...), gdyż bez tego nie można stwierdzić, czy przedsiębiorca faktycznie określoną praktykę stosuje.

A). Do stwierdzenia praktyki zakazanej **art. 8 ust.1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie (...)** konieczne jest spełnienie drugiej przesłanki - nadużywanie pozycji dominującej poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji.

Omawiana praktyka może wywołać skutki antykonkurencyjne zarówno na rynku zmonopolizowanym przez danego przedsiębiorcę, jak również na innych rynkach funkcjonalnie i organizacyjnie połączonych ze sobą, na które może on wpływać ze względu na posiadaną pozycję na rynku pierwszym. Praktyka wymieniona w art. 8 ust.2 pkt 5 ustawy o ochronie (...) polegać może zarówno na działaniu lub zaniechaniu. Oba rodzaje zachowań w równym stopniu, w zależności od okoliczności mogą wywierać negatywny wpływ na konkurencję.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że do dnia podpisania przez Gminę Lubań z Uczestnikiem umowy o zarząd tj. do 23.08.2006 r. na ww. cmentarzach funkcje administratora pełniła Ochotnicza Straż Pożarna. Z dniem 24.08.2006 r., po podpisaniu umowy, zarządcą i administratorem cmentarzy w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim został Uczestnik (§ 1 ust. 3 umowy). Wprowadzono jednocześnie cennik, będący załącznikiem do umowy, zgodnie z którym Zarządca pobiera opłatę eksploatacyjną, w kwocie 400 zł. W 2006 r. Uczestnik nie pobrał przedmiotowej opłaty od Wnioskodawcy, który na zarządzanych przez niego cmentarzach wykonał **(Tajemnica przedsiębiorstwa)**. Również w roku 2007 Wnioskodawca wykonał **(Tajemnica przedsiębiorstwa)**, jednak tym razem zobowiązany był uiścić opłatę eksploatacyjną, powiększoną o naliczony od niej 7% podatek VAT, w łącznej kwocie 428 zł (tabela nr 1). Podkreślić przy tym należy, iż w konsekwencji opłatę tę ponosili zleceniodawcy Wnioskodawcy. Natomiast Uczestnik własnej działalności opłatą tą nie obciążał (tabela nr 1). I tak w roku 2006 wykonał on **(Tajemnica przedsiębiorstwa)** pochówków **((Tajemnica przedsiębiorstwa)%)**, a od 1.01. do 15.06.2007 r. – **(Tajemnica przedsiębiorstwa)** pochówków **((Tajemnica przedsiębiorstwa)%)**, nie naliczając swoim klientom w ogóle przedmiotowej opłaty. Wynika z powyższego jednoznacznie, że opłata w wysokości 428 zł (tj. 400 zł opłaty eksploatacyjnej + 7% VAT) w ogóle nie była składnikiem kosztów działalności Uczestnika. Nie jest ona zatem istotnym źródłem pokrycia kosztów związanych z utrzymaniem cmentarzy. Stała się natomiast

skutecznym instrumentem do przejęcia pełnej kontroli nad czynnościami związanymi z pochówkiem, kosztem pozostałych konkurentów, o czym świadczą dane zawarte w tabeli nr 1.

Prezes Urzędu pragnie podkreślić, iż nie neguje prawa pobierania przez zarządcę opłat od innych przedsiębiorców pogrzebowych z tytułu wykonywania przez nich własnej działalności gospodarczej na administrowanych przez siebie cmentarzach. Korzystanie przez zakład pogrzebowy z cmentarza komunalnego w formie prowadzenia działalności gospodarczej, a także pobieranie stosownych pożytków odpowiada właściwości (naturze) umowy, na mocy której Uczestnik postępowania zarządza przedmiotowymi cmentarzami. Pobieranie pożytków i innych dochodów z rzeczy znajduje także uzasadnienie w treści art. 140 k.c. (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 21.01.1998 r. sygn. XVII Ama 51/97). W związku z powyższym domaganie się zapłaty od osób trzecich, korzystających z administrowanych przez niego cmentarzy, jest również właściwe ze względów słusznościowych. Zaznaczyć należy, iż Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wielokrotnie podkreślał prawa przedsiębiorcy do odpowiedniego wynagrodzenia z tytułu udostępnienia konkurentom rzeczy dla prowadzenia przez nich działalności gospodarczej (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 20.09.1995 r. sygn. XVII Amr 28/95, z dnia 2.10.1996 r. sygn. XVII Amr 37/96, „Wokanda 1996 r., nr 9 oraz 1997 r. nr 11). Niemniej jednak należy odróżnić sytuację, w której Uczestnik występuje w roli administratora, mającego prawo do pobierania opłat administracyjnych, od sytuacji, gdy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wykonuje na zarządzanych przez siebie cmentarzach usługi pogrzebowe. W tym drugim przypadku winien korzystać z takich samych praw i ponosić takie same ciężary, jak inni przedsiębiorcy. Zatem również i on powinien obciążać swoją działalność opłatą eksploatacyjną. Nie ma bowiem wątpliwości, iż rynek usług pogrzebowych jest rynkiem, na którym różni przedsiębiorcy pogrzebowi (w tym Uczestnik postępowania) konkurują między sobą. Zarządca pobierając ww. opłatę tylko od innych przedsiębiorców pogrzebowych (Wnioskodawcy), a nie obciążając nią własnej działalności gospodarczej, stworzył sytuację, iż nawet przy identycznych cenach na usługi pogrzebowe, usługa wykonana przez tych przedsiębiorców będzie zawsze droższa niż taka sama usługa wykonana przez Uczestnika postępowania. Ponadto, z pkt 9 cennika wynika, iż opłata eksploatacyjna wynosi 400 zł. Brak jest natomiast jakichkolwiek zapisów w kwestii ewentualnego jej podwyższenia o podatek VAT. Zatem niezrozumiałym jest, dlaczego Zarządca pobiera od Wnioskodawcy opłatę większą (w kwocie 428 zł), niż to wynika z cennika. Niewątpliwie ma to wpływ na mniejszą konkurencyjność Wnioskodawcy w stosunku do Uczestnika, o czym świadczy liczba wykonanych przez Zarządcę pochówków oraz jego udział w rynku usług pogrzebowych, wynoszący ponad 90% (tabela nr 1).

W świetle powyższego Prezes Urzędu uznał, że nie obciążanie własnej działalności opłatą eksploatacyjną powiększoną o podatek VAT, a obciążanie nią jedynie Wnioskodawcy wykonującego pochówki na administrowanych przez Uczestnika cmentarzach komunalnych, jest bezprawną praktyką ograniczającą konkurencję, określoną w art. 8 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie (...), gdyż spełnia przesłankę, o której mówi ów przepis, polegającą na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji. Nadużywając swojej pozycji dominacji na rynku usług cmentarnych Uczestnik postępowania ustalił takie warunki i zasady korzystania z administrowanych przez siebie cmentarzy komunalnych, których negatywnym skutkiem było zmonopolizowanie przez niego również drugiego z rynków, rynku usług pogrzebowych, co odzwierciedla ilość wykonanych przez Zarządcę pochówków (tabela nr 1).

Dlatego, zdaniem Prezesa Urzędu, dla wyrównania warunków konkurencji przedmiotową opłatą eksploatacyjną muszą być obciążani wszyscy przedsiębiorcy wykonujący ceremonię pochówku, w tym zarządca cmentarza, lub żaden z nich.

W tym stanie rzeczy **uznać należy, że została spełniona druga z przesłanek art. 8 ust.1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie (...)** tj. nadużywanie pozycji dominującej na rynku poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji.

B). Zgodnie z dyspozycją **art. 8 ust.1 i 2 pkt 8 ustawy o ochronie (...)** zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej polegające na podziale rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych.

Podział rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych jest jednym z przejawów nadużycia pozycji dominującej na rynku. Podział rynku może polegać „na stosowaniu różnych cen na ten sam towar na tym samym rynku (...), np. szczeblu obrotu towarowego, jeżeli nie jest to uzasadnione kosztami transportu, siły roboczej i innymi uzasadnionymi kryteriami ekonomicznymi” (Stanisław Gronowski. Polskie prawo antymonopolowe. Zarys wykładu. Wydawnictwo Zrzeszenia Prawników Polskich. Warszawa 1998, strona 135-136).

W sprawie niniejszej zarzut dotyczy wyłącznie podmiotowego aspektu podziału rynku, zatem do stwierdzenia praktyki ograniczającą konkurencję z art. 8 ust.1 i 2 pkt 8 ustawy o ochronie (...) spełniona być musi przesłanka, oprócz nadużywania pozycji dominującej, polegająca na podziale rynku według kryteriów podmiotowych.

Zdaniem Prezesa Urzędu uprzywilejowanie jednego przedsiębiorcy (Uczestnika) i dyskryminacja innych (Wnioskodawcy) jako skutek zastosowania ww. opłaty eksploatacyjnej, spowodowało podział rynku według kryteriów podmiotowych. Można wszak przyjąć, że utrudnianie Wnioskodawcy prowadzenia działalności na rynku usług pogrzebowych wykonywanych na cmentarzach w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim - wskutek zastosowania **kryterium podmiotowego**, polegającego na uprzywilejowaniu przez Uczestnika własnej firmy przy jednoczesnej dyskryminacji Wnioskodawcy - prowadzi do ograniczenia konkurencji i jednocześnie powoduje podział tego rynku na dwie grupy przedsiębiorców:

1. Uczestnik, prowadzący równoległe własną działalność gospodarczą w zakresie usług pogrzebowych i administrujący cmentarzami komunalnymi w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim, a w związku z tym zwolniony z ww. opłaty eksploatacyjnej;

2. Wnioskodawca, wykonujący pochówki na zarządzanych przez Uczestnika ww. cmentarzach komunalnych i w związku z tym obciążany ww. opłatą.

Odnosząc się do zarzutu dokonania podziału według kryteriów podmiotowych, należy stwierdzić, że doszło ze strony Uczestnika, jako administratora i zarządcy powyższych cmentarzy, do wyraźnej preferencji własnej firmy. Potwierdził to sam Uczestnik postępowania przyznając, iż na 10 pochówków wykonanych w 2006 r. i 12 – wykonanych w 2007 r. nie pobrał od swoich klientów ani razu opłaty eksploatacyjnej. Natomiast Wnioskodawca wykonując pochówek na administrowanym przez niego cmentarzu zobligowany był do uiszczenia tej opłaty oraz naliczonego od jej wysokości podatku VAT. Zatem Wnioskodawca zapłacił Uczestnikowi więcej (428 zł) niż to wynika z cennika (400 zł). W efekcie Uczestnik postępowania, jako zarządca ww. cmentarzy, prowadzący zarazem przedsiębiorstwo

pogrzebowe, nie obciążając własnej działalności gospodarczej opłatą eksploatacyjną dopuszcza się praktyki podziału rynku według kryteriów podmiotowych. Nie traktuje bowiem wszystkich klientów w sposób równoprawny. Wspomniane zwolnienie z poniesienia ww. opłaty nie jest bowiem dostępne dla tych osób, które zdecydowały się zlecić przeprowadzenie ceremonii pogrzebowej innemu przedsiębiorstwu pogrzebowemu niż Uczestnik. Jest to działanie wymierzone przeciwko przedsiębiorcom pogrzebowym, w tym przeciwko Wnioskodawcy, będących jego konkurentami, w celu wyeliminowania ich z rynku usług pogrzebowych wykonywanych na zarządzanych przez siebie cmentarzach lub ograniczenia ich działalności na tym rynku.

Reasumując, zdaniem Prezesa Urzędu, **została spełniona druga przesłanka analizowanego przepisu art. 8 ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie (...), tj. podział rynku według kryteriów podmiotowych.**

Mając powyższe na względzie, Prezes Urzędu stwierdził, że zostały spełnione łącznie wszystkie przesłanki dla zakwalifikowania opisanych działań jako praktyki ograniczającej konkurencję, określonej w art. 8 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie (...), a zatem orzekł jak w pkt I osnowy decyzji.

5. Kara pieniężna.

Zgodnie z art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...), Prezes Urzędu może nałożyć, w drodze decyzji, na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 8 ww. ustawy. Kara pieniężna, o której mowa, stanowi dochód budżetu państwa, jest płatna z dochodu po opodatkowaniu lub z innej formy nadwyżki dochodów nad wydatkami zmniejszonej o podatki - zgodnie z art. 105 ust. 1 i 3 ustawy o ochronie (...). Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy (art. 104 ww. ustawy).

Jak wykazano powyżej, wskutek opisanych powyżej działań, stosowanych przez Uczestnika, doszło niewątpliwie do naruszenia konkurencji, chociaż o wymiarze lokalnym, a tym samym - do naruszenia interesu publicznoprawnego. Dlatego też nałożenie kary należy traktować jako podkreślenie naganności takich praktyk, które zakłócają swobodę konkurencji uczestników rynku usług pogrzebowych wykonywanych na cmentarzach komunalnych w Pisarzowicach, Radostowie, Radogoszczy, Nowojowie Łużyckim i Śląskim.

Ustalając wysokość kary pieniężnej w decyzjach stwierdzających naruszenie zakazów określonych w art.8 ustawy o ochronie (...) Prezes Urzędu uwzględnił wagę naruszenia konkurencji, rozmiar rynku dotkniętego skutkami stosowanej praktyki ograniczającej konkurencję, jak również zaistniałe okoliczności łagodzące i obciążające.

Okolicznością łagodzącą jest fakt, Uczestnik naruszył przepisy ustawy o ochronie (...) po raz pierwszy, a stosowana praktyka miała charakter krótkotrwały (od 2007 r.). Przy ustalaniu wysokości kary wzięto także pod uwagę oświadczenie Uczestnika zawarte w piśmie z dnia 4.06.2007 r. (karta nr 43), iż jako zarządca i administrator przedmiotowych cmentarzy nie osiągnął zysku, a jedynie poniósł straty.

Natomiast okolicznością obciążającą jest, iż zakaz nadużywania pozycji dominującej, określony w art. 8 ust. 1 i 2 pkt 5 i 8 ustawy o ochronie (...) ma charakter bezwzględny. Taka konstrukcja normatywna powoduje, że nie istnieją

jakiegokolwiek przesłanki natury prawnej, ekonomicznej czy gospodarczej, które umożliwiałyby zalegalizowanie praktyk ograniczających konkurencję. Należy również zaznaczyć, iż Uczestnik, jako podmiot prowadzący równoczesną działalność zarówno w zakresie usług cementarnych (zarząd cementarza), jak i usług pogrzebowych, powinien zdawać sobie sprawę, iż podejmowanymi decyzjami wynikającymi z zajmowanej pozycji monopolistycznej na pierwszym z wymienionych rynków nie może ograniczać rozwoju konkurencji na rynku współzależnym.

Okolicznością obciążającą jest ponadto fakt, iż Uczestnik postępowania nie wycofał się ze stosowanej praktyki, mimo wszczęcia postępowania antymonopolowego.

Powyższe czynniki stanowiące ocenę antykonkurencyjnego zachowania zdecydowały o wysokości nałożonej kary pieniężnej.

Dlatego też Prezes Urzędu uznał, że kara pieniężna w wysokości 3954,90 PLN (słownie: trzy tysiące dziewięćset pięćdziesiąt cztery złote 90 groszy), jest właściwa dla rodzaju oraz skutków stosowanej praktyki monopolistycznej. Stanowi ona 5 % kary maksymalnej, jaka mogłaby być w tym przypadku nałożona.

W ocenie Prezesa Urzędu kara pieniężna w wymienionej wysokości spełnia zarówno funkcję represyjną za naruszenie przepisów o ochronie konkurencji, jak i prewencyjną, tj. ma zapobiegać podejmowaniu podobnych działań w przyszłości.

Stosownie do art. 105 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów — karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa **51 1010 1010 0078 7822 3100 0000**.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w osnowie.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu.

Natomiast zgodnie z art. 78 ust. 6 ustawy o ochronie (...), art. 264 § 2 k.p.a. i art. 141 § 2 k.p.a. w zw. z art. 80 ustawy o ochronie (...) oraz 479³² § 1 i 2 k.p.c., na powyższe postanowienie w sprawie zwrotu Wnioskodawcy kosztów niezbędny do celowego dochodzenia praw i celowej obrony swoich interesów przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu, w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor UOKiK Del. Wrocław
Zbigniew Jurczyk

Otrzymuje :
Otrzymują:
Produkcja-Usługi-Handel
Roman Apanasik
Ul.Zawidowska 9a

59-800 LUBAŃ

Przedsiębiorstwo Produkcyjno
Handlowo Usługowe
Henryk Madera
Płóczki Dolne 18a
59-600 Lwówek Śl.